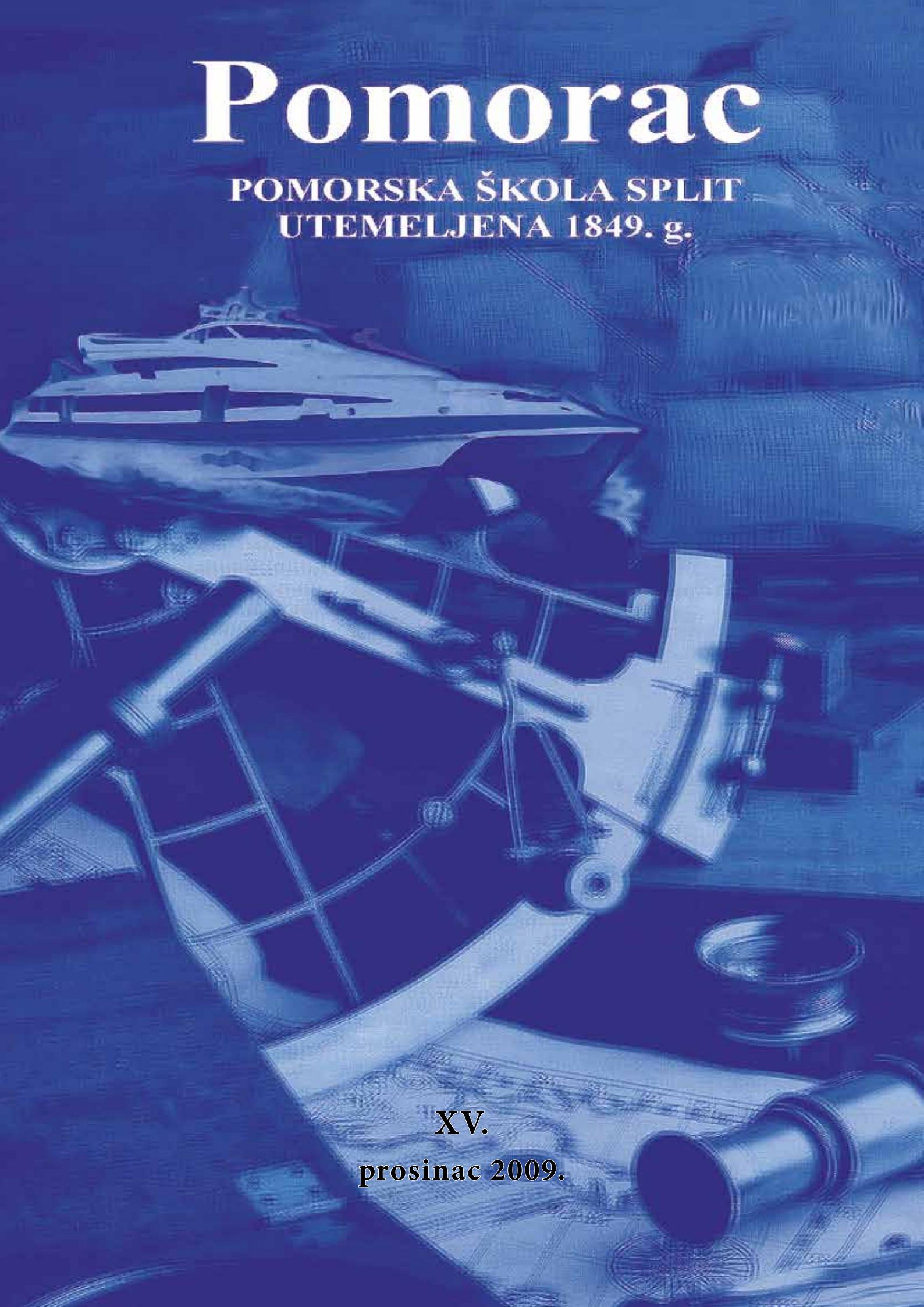

Pomorac

POMORSKA ŠKOLA SPLIT
UTEMELJENA 1849. g.

XV.
prosinac 2009.

Sadržaj

Čestitamo plemenitom kapetanu!	3
Projekt Baćvice	4
Godina astronomije	7
O odori i o odjeći	9
Sjećanja	11
Plavi Dan	12
Simulator	14
Hvala Vam profesorice!	16
Ribolov pod sviču	17
Razgovor s povodom	18
Maturalna zabava	20
Sve o državnoj maturi	23
Obrazovanje pomoraca u RH	25
Osvrt s povodom	28
Posjet Mostaru	29
Udruga "Riblje oko"	29
Školske aktivnosti	30
Radni putopis	31
Samo moru virujen	32
Naši odlikaši 2008./2009.	33
Deutschland Seiten	34
Lipa rič domaća	35

POMORAC

Školski list Pomorske škole - Split

ODGOVORNA: Tatjana Grujić, prof.,
ZAMJENICI: Jasna Horvat Delić, prof.
i Alen Barać, prof.

Učenici i nastavnici Škole

Pomorska škola u Splitu utemeljena je carskim ukazom od 24. rujna 1849. godine, kada je određeno otvaranje, pored postojećih u Trstu i Rijeci, javnih državnih pomorskih škola i u Zadru, Dubrovniku i Kotoru.

U prvoj školskoj godini bilo je upisano devet učenika. 24. rujna 1874. godine Pomorska škola u Splitu je ukinuta. Tek školske godine 1925./26.

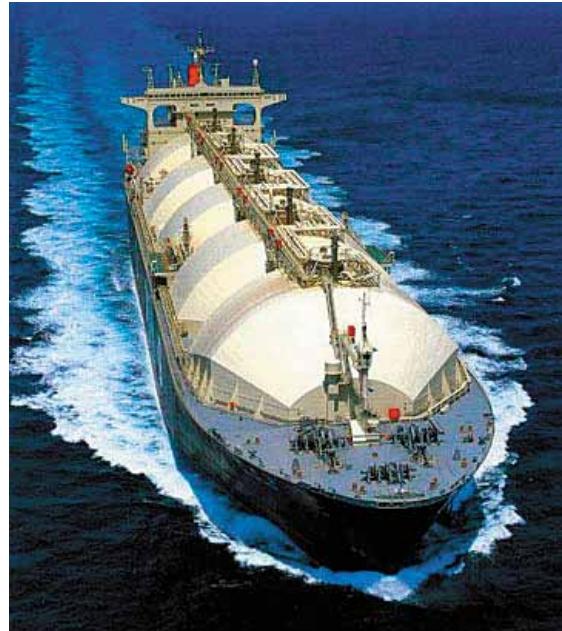
u sastavu Tehničke škole otvara se brodostrojarski smjer. Godine 1959. ponovo se otvara Pomorska škola u Splitu. Ona tada ima tri odsjeka: nautički, brodostrojarski i brodograđevni. Škola 1963. seli u zgradu u Zrinsko Frankopanskoj ulici br. 36, gdje se i danas nalazi. Danas u školi postoje nautički, brodostrojarski, špeditorsko - agencijski i ribarsko - nautički smjer.

Čestitamo plemenitom kapetanu!

Posada tankera pod zapovjedništvom kapetana Brzice spasila 18 ljudi.

Unesrećeni su Tamili iz Šri Lanke koji su se zaputili na dugi put prema Australiji s nadom u bolji život, ali su završili u hladnim vodama Indijskog oceana.

Posada broda "LNG Pioneer", koji plovi pod zapovjedništvom hrvatskog kapetana Nikole Brzice, prije nekoliko dana spasila je 18 brodolomaca u Indijskom oceanu, na pola puta između Šri Lanke i Australije, a još devetoricu unesrećenih iz mora je izvukla posada broda "Kuamg". To je bila prva akcija spašavanja u mojih 39 godina života i rada na moru. Uključili smo se bez ikakvih dvojbi, na stari pomorački način. Drago mi je da smo mogli pomoći tim ljudima koji su bili pothlađeni, prestrašeni i u stanju dubokog šoka - izjavio je kap. Brzica.

SIGURNU PLOVIDBU MORIMA SVIJETA
žele Vam učenici i djelatnici POMORSKE ŠKOLE, Split

Projekt Bačvice

Ljetna škola SEMEPA u Komiži na Visu

Idućih godina Bačvice se pošumljavaju borovima, čempresima i tamarisima, pa čak i stablima premještenima sa splitske rive kad su tamo posadene palme.

Na mjestu polja i livada nikle su raskošne vile i stambene zgrade okružene zelenilom,

Uređene su skakaonice, garderobe, tobogani, željezne ograde ...

... koje za kupanje na Bačvicama očigledno i nisu bile neka prepreka.

Uz sportove kao što su plivanje i vaterpolo, u pličaku Bačvica, kroz zabavu i zafrkanciju splitske mladosti, nastale su razne igre.

Od njih većina nikad nije postala ozbiljan sport, ali su ih Splitčani igrali s najvećom ozbiljnošću i sportskim duhom dostoјnim svake olimpijade.

Broj kupača stalno je rastao.

U sezoni 1929. kupalište je posjetilo više od 100 000 ljudi, od kojih su trećina bili stranci.

Zgrada kupališta na Bačvicama dovršena je 1941. g. u teškim prilikama talijanske okupacije.

Nakon Drugog svjetskog rata kupalište se nastavlja uređivati.

Potom su došla nova vremena ...

Od 60-tih godina kupalište se sve manje uređivalo, a postojeće sve više uništavalo.

Uporaba kupališne zgrade zabranjena je 1990. godine, iz sigurnosnih razloga.

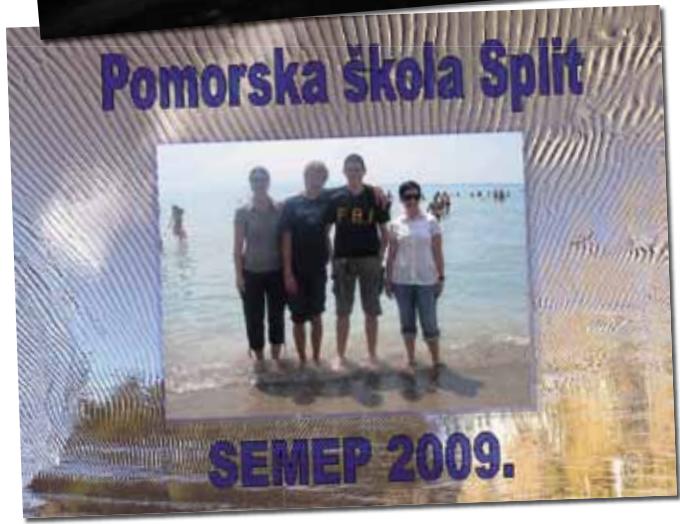
Bačvice su postale prestižno, kozmopolitsko kupalište, važan dio turističke ponude i kao nekad,

jedan od najvažnijih simbola Splita.

Igra se samo na Baćvice, a sve drugo
di se igra i šta oni zovu picigin,
niti je picigin, niti je picigina vidilo.

Svojom upornošću sačuvali su posljedne ostatke
romantičnog ozračja nekadašnjih Baćvica.

A svit je, uz vitar, najveći neprijatelj picigina.
Jušto se rastrčeš, kad evo ti ispod nogu malo
dite, baba, mater, stranac...

Zahvaljujemo tvrtkama!

**Lučka uprava Županije
splitsko-dalmatinske**

TZ grada Splita

Jadrolinija d.d.

Bonaci security d.o.o.

Plovput d.o.o.

Godina astronomije - 2009.

Astronomija je znanost koja se bavi opažanjem i objašnjavanjem pojava izvan Zemlje i njezine atmosfere. Proučava porijeklo, sastav, fizička i kemijska svojstva nebeskih tijela: zvijezda, zvjezdanih sustava, crnih rupa, planeta i drugih objektiva u svemiru. To je jedna od rijetkih znanosti u kojoj amateri, odnosno obični ljudi, imaju važnu ulogu u praćenju raznih pojava u svemiru. Riječ astronomija vuče korijene iz starogrčkog, u prijevodu znači "zakon o zvijezdama". Ona je

vjerojatno jedna od najstarijih znanosti i u najranije doba ljudske civilizacije se pratilo kretanje Sunca i Mjeseca, zvijezda, planeta. Bila je važna za određivanje kalendara, u pomorstvu, ekonomiji, trgovini...

Međunarodna godina astronomije 2009. je globalni projekt pokrenut od strane Međunarodnog astronomskog saveza (IAU) i UNES-

CO-a kako bi se građanima svijeta pomoglo u shvaćanja njihovog mesta u svemiru, te kako bi se potaknula želja za istraživanjem svemira. Svi bi trebali shvatiti koliki utjecaj astronomija ima na naš svakodnevni život te kako znanja koja nam znanost donosi, mogu doprinijeti u stvaranju pravedne i miroljubive zajednice.

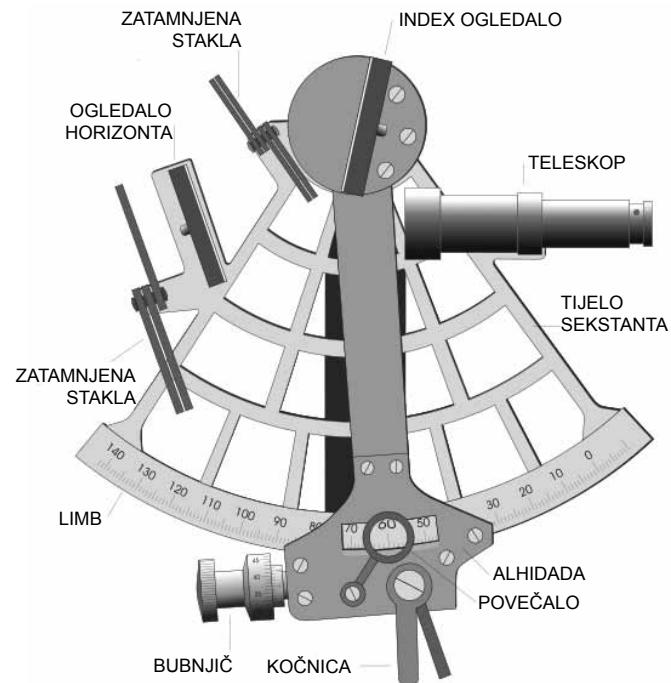
U astronomiji kao znanosti svaki se čovjek može osjećati poput djeteta jer ima toliko nepoznatog i neistraženog da se čovjek zaprasti svojom malenkošću u svemiru. Kako bismo se osjećali kao Galileo Galilei ili Nikola Kopernik, ne trebamo neku skupu opremu, potrebno je samo izaći jedne vedre noći, uzeti dalekozor i uperiti svoj pogled u nebo i prepustiti se osjećaju. Budimo iskreni, kada ste zadnji put pogledali u noćno nebo?

Postanite i vi dijelom Medunarodne godine astronomije 2009. Jer, netko je jednom prilikom lijepo rekao - Zemlja je jedan veliki svemirski brod, a tako je malo ljudi koji se usude pogledati kroz prozor! Promijenimo tu činjenicu i otvorimo taj prozor svima oko sebe, pogledajmo zajedno kroz okno, širom otvorenih očiju, bez straha, jer, ako je to mogao veliki Galileo, sigurno možemo i mi!

Prilog uz godinu astronomije: SEKSTANT

Ključan doprinos za razvoj sekstanta u isto vrijeme neovisno jedan o drugom dali su John Hadley u Engleskoj i Thomas Godfrey u Philadelphijsi. Osnovni model za izradu sekstanta proizlazi iz njegova dizajna iz 1731 godine. Ideju za korištenja dva ogledala dao im je Newton. Prvi sekstant koji je izradio John Bird bio je veoma glomazan te ga je bilo potrebno staviti na pojaz oko navigatora da bi se mogao koristiti. Pierre Vernier je poboljšao sekstant tako da je na luku sekstanta postavio lučne minute i sekunde.

Sekstant u astronomskoj navigaciji služi za mjerenje visine nebeskih tijela iznad morskog obzorja, radi određivanja pozicije broda i također možemo ga koristiti i u terestičkoj navigaciji jer osim vertikalnih može mjeriti i horizontalne uglove. Princip mjerena na svim je sekstantima isti.

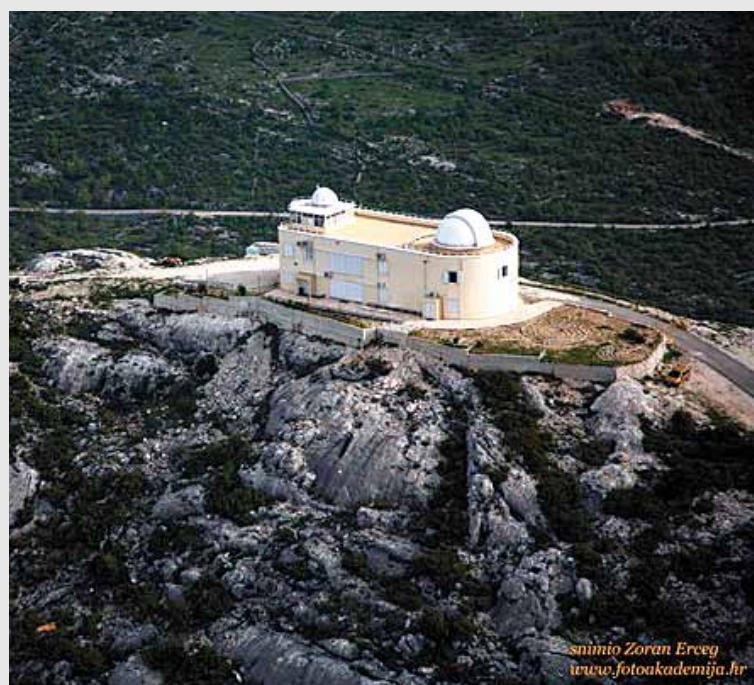
U današnje vrijeme potreban nam je sekstant kao i prije 50 godina jer se on nikada ne može pokvariti. Tehnologija je olakšala plovidbu i spasila mnoge

živote, ali ako nam se pokvari električni sustav na brodu i ništa od elektronike ne radi, ostaje vam jedino sekstant i sunce da odredite gdje ste. Ako sekstant uzmemo noću i odredimo gdje smo, to je mnogo više nego što se čini jer tako smo povezani sa svim moroloplovima i istraživačima koji su prije mnoga stoljeća istraživali nepoznate krajeve i nadali se najboljem, a najbolji prijatelji su im bile zvijezde.

Petar Novaković, 2.e

ZVJEZDANO SELO MOSOR

Zvjezdano selo Mosor nalazi se na brdu Makirina, na 700m nadmorske visine, a na dohvati urbanoj sredini. Od Splita je udaljeno 22 km. Do objekta Zvjezdano sela Mosor može se doći osobnim automobilom u pravcu: Split-Žrnovnica-Gornje Sitno, a gradskim prijevozom autobusom br. 28 (Promet Split). Dobri klimatski uvjeti, čist zrak i lijep pogled daju prednost u boravku i smještaju iako je objekt prvenstveno namijenjen za edukaciju mladeži iz astronomije, ekologije, povijesti, geografije, meteorologije, umjetnosti i raznih područja tehničke kulture. Kordinate: 43°30'3" širine 16°37'1" dužine

O odori i o odjeći naših pomoraca u prošlosti

Većina država ima odredbe koje propisuju način odijevanja pomoraca, posebno ratne mornarice. Postoji određena ujednačenost s obzirom na uvjete pomorskog zvanja i specifičnost života pomoraca.

Najstarije tiskane vijesti o nošnji pomoraca donosi nam Cesare Vecellio u svojoj knjizi o odjeći, koja je bila tiskana 1598. godine u Mlecima. Vecellio u svojoj knjizi objavljuje i neke crteže nošnji.

Čini se da su Englezi prednjaci u propisima, kako će se odijevati njihovi kapetani, jer postoje propisi već iz 1663.g. o vrsti i boji pojedinih dijelova pomorske uniforme za oficire ratne mornarice. Tek u 18.st. donose se puno preciznije odredbe i propisi u kojima se točno određuju vrsta uniformi za oficire ratne mornarice.

Kod Francuza je poznato da je Louis XIV, 02. ožujka 1665. godine izdao uredbu o uniformiranju francuske ratne mornarice.

Vijesti o pomorskim uniformama u mletačkoj mornarici su oskudne i nesigurne. Poznato je da

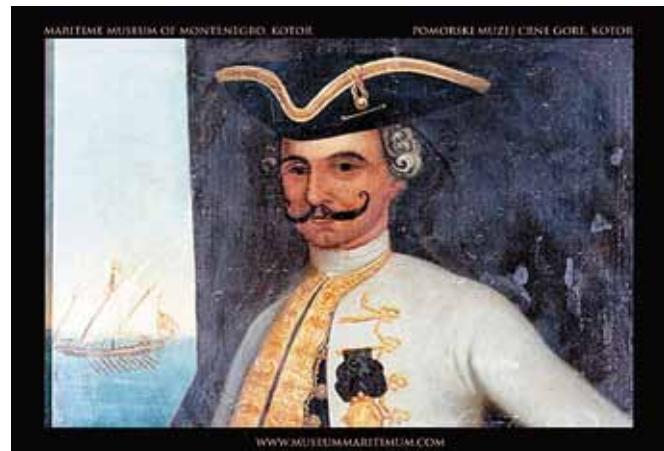
su vlastela ukrcana na galijama i lakin ratnim jedinicama nosila uniformu crvene boje, a mletačka vlastela, koja su bila u službi na većim jedrenjacima, imali su glavni dio odjeće u plavoj boji.

Kako su se odjevali pomorci na brodovima trgovačke i ratne mornarice Dubrovačke Republike, ove eminentno naše pomorske državice?

Odredbe Vijeća umoljenih Dubrovačke Republike propisuju način odijevanja oficira i brodskih pisara dubrovačke trgovačke

Senjski uskok
s kraja 16. stoljeća

mornarice. Prva odredba je prihvaćena 16. srpnja 1784. godine i formulirana je ovako: „Naši oficiri i brodski pisari ne smiju nositi drugu vrst odijela osim od sukna i od vunenog kambelota, i to „veladu“ plave boje, a prsluk crvene boje bez bilo koje vrsti ukrasa, sa samim dugmatima od mjedi. Zabranjeno im je nositi bilo koju vrst čipki; prekršitelji će se kazniti globom od 100 cekina.“

Druga je odredba bila prihvaćena u senatu Dubrovačke Republike dana 22. srpnja 1784. godine. Ona propisuje ovo: „Dopušta se pomorskim kapetanima i brodskim pisarima da mogu odijevati prsluke i hlače od lanene i pamučne tkanine bilo koje boje, kao i ogrtač („sovratodos“) i druge vrste kaputa od lanene tkanine bilo koje boje.“

Iz ovih odredbi Vijeća umoljenih, može se zaključiti da su se dubrovački oficiri i brodski pisari trgovačke mornarice luksuzno odjevali, a vlada Dubrovačke Republike, nazirući i u tome znakove ekonomsko-društvenih promjena, u ono burno doba druge polovine 18. stoljeća je nastojala to sputavati. Treba napomenuti, da su brodski pisari i dubrovački pomorski kapetani u 18. stoljeću bili pučani, a sva je vlast bila u rukama dubrovačke vlastele, kojima sigurno nije bilo po volji, da se pučani, pomorski kapetani, luksuzno odjevaju, jer je odjeća bila podložna društvenim slojevima klasnog društva, te su se viši društveni slojevi nastojali odjećom odvojiti od pučana. Kakve su uniforme nosili pomorski kapetani i zapovjednici dubrovačkih ratnih

brodova još nije poznato, osim uniforme dubrovačkog admirala Arsenala. Po ispisima iz dubrovačkog Arhiva, koji nam je predočio dubrovački konzervator L.Beritić, vlasta je propisala uniformu admirala Arsenala i davala mu određenu količinu crvenog sukna.

U Državnom arhivu u Dubrovniku postoje crteži u bojama, koji prikazuju uniforme dubrovačkog admirala Arsenala i pomorskog kapetana s Pelješca, kako su se odjevali za vrijeme Dubrovačke Republike. Ovi se crteži u bojama nalaze u albumu što ga je potkraj 19. stoljeća priredio Petar F. Martecchini.

Crtež u bojama, iz Martecchinijeva albuma, prikazuje uniformu admirala Arsenala Dubrovačke Republike odjevenog u crveno (ogrtač, „veladu“, prsluk, hlače i čarape) sa šeširom crne boje, koji je na rubovima obrubljen zlatnom trakom.

Odjeću pomorskog kapetana sa Pelješca u doba Dubrovačke Republike ovaj crtež prikazuje na slijedeći način: „veladu“ crvene boje, hlače do koljena plave boje, prsluk bijele boje, bijele čarape, crne cipele, dugmad (na veladi i prsluku) od mjedi, a košulja je ukrašena čipkama.

Ovom prigodom treba napomenuti da je pomorstvo imalo utjecaja i na službenu odoru generalnih konzula Dubrovačke Republike. Naime, na srebrnom ukrasu prednjeg dijela na obje strane ovratnika službene uniforme (fraka), dubrovački generalni konzuli imali su po jedno srebrno izvezeno sidro. Kako je službeno došlo do toga da sidro bude neka grba na odori Dubrovačke Republike. Jedan primjerak fraka konzula Dubrovačke Republike čuva se u povijesnom odjelu Državnog muzeja u Dubrovniku.

U Dubrovačkoj Republici admiral je bio osoba, koja je upravljala arsenalom. Dubrovački admirali su se birali među lopudskim i koločepskim pomorskim kapetanima, a postavljalo ih je svake godine Malo vijeće, ali je bilo admirala Arsenala, koji su tu dužnost obavljali i više godina, pa i doživotno. Admiral je pripadao redu viših državnih službenika. Bilo je slučajeva, da bi Vlada imenovala admirala Arsenala za zapovjednika nekog ratnog broda.

Bokeljska mornarica

Iako nije znanstveno potvrđeno da je ona tada i nastala, 809. godine iz Male Azije u Boku je stigao Sveti Tripun. Mletački trgovci, koji mu prevoziše moći, skloniše se u Kotor od nevremena, a kad opet odlučiše dići jedra, nanovo udari nevera, a oni to protumačiše kao znak da svetac želi ostati u gradu pomoraca. Ko-

torani, zaštitniku u čast, veselo zaigraše kolo i tako do dana današnjega. To je legenda, a zbilja je da Bokeljska mornarica, kao najstarija pomorska bratovština na istočnoj strani Jadrana i jedna od prvih na Mediteranu, i dalje traje i daje, makar joj danas karakter nije borbeni, već folklorni.

Splitski admiral

U tipičnoj kapetanskoj kući, poput onih u Orebiću, u salonu prepunim antiknog namještaja u kojem suvremenik strepi pred slavnjom prošlošću, ugostio nas je dr. Miloš Milošević. Kreposni osamdesetrogodišnjak iz kojeg izvire gospoština, nije, dakle, čuveni splitski plivač, nego splitski admiral. Rodio se pod Marjanom 1920. godine.

- Kakve su perspektive Bokeljske mornarice, prijeti li joj gašenje?

- Ne bih rekao. Ona je neiscrpan rudnik. Što bi ovi kapetanski saloni, a bilo ih je pedesetak u Boki, značili da nije živa priča o mornarici? Da samo vidite koja je svake godine konkurenčija za maloga admirala, koliko je ljudima važno je li dječak iz Dobrote ili Peresta, Prčanja... Mali se admiral na dvadeset i sedmi prvoga popne na trijem u katedrali i čita laude, bogohvaljenja kojim najavljuje svečanosti za Tripunovo. Interesantno je kako to mali admiral nauči napamet, iako se radi o arhaičnome tekstu, doduše adaptirano, prilagođenog vremenu, ali ipak arhaičnome. I onda ga ja uvijek pitam jesli što od toga razumio, jer djeca shvate to toliko ozbiljno, pa izgovaraju tekst ponosno i gordo kao da im je sve jasno. Uloga Bokeljske mornarice je bila i vojna, ratnička. Mornarica je često ratovala protiv gusara i pirata koji su upadali u Boku, radili štetu i odvodili stanovništvo u roblje.

Priredili: Grozdana Pavletić Adorić, prof. i učenici Škole

SJEĆANJA

Kapetan Boris Bučić

Posjetili smo 88. godišnjeg morskog vuka Borisu Bučiću, možda najstarijeg kapetana u Splitu. Rođen je 21. 09. 1921. u Marmontovoj 2. i kršten u krstionici Sv. Ivana Krstitelja (to je Jupiterov hram iz Dioklecijanovih dana).

Ovaj vitalan gospodin smireno i staloženo priča o svom interesantnom životu pomorca. Odrastao na Rivi, gledao je vapore i trabakule, te odlučio postati pomorcem. Nakon pet razreda tzv. pučke škole i četiri razreda realne gimnazije, upisao je 1938. Državnu pomorsko-trgovačku akademiju u Kotoru. Dobili smo njegovu fotografiju iz 1938. godine, po kojoj vidimo da su učenici Pomorske škole nosili građansko odijelo i kapu karakterističnu za školu. Na kapi je bila oznaka razreda u koji učenik ide, sidro i vijenac. Znači da su učenici Pomorske škole bili prepoznatljivi u svojoj sredini. Zbog talijanske okupacije, nakon tri godine školovanja u Kotoru, gospodin Bučić prelazi u Dubrovnik i završava školu. Godine školovanja za pomorca kapetan Bučić ovako opisuje: u školi se stoga poštivao red. Morali smo na nastavu dolaziti decentno odjeveni s kravatom. Poštivanjem pravila iskazivali smo poštovanje prema profesorima, pre-

ma akademiji i pomorskoj struci. Disciplina je bila stroga. Profesori su bili ugledna gospoda, uživali su naše veliko poštovanje u stručnom i ljudskom pogledu. Bili su nam poput roditelja, strogi i pravedni. Veliki autoritet je uživao tadašnji direktor škole u Dubrovniku Ćiro Carić, profesor nautike, autor poznatih nautičkih tablica (za izračun zenitne daljine po tzv. Carićevoj formuli). Također su naše poštivanje uživali profesori Josip Surić i Marin Knežević. Iz Kotora se s poštovanjem sjećam profesora nautike Frane Simovića.

Moj prvi ukrcaj je bio 1943. na putnički brod „Ston“ koji je plovio na relaciji Vis-Bari-Manfredonia-Vis. Ta putovanja su bila puna neizvjesnosti, jer su tih ratnih godina po moru posijane lutajuće mine. Kapetan broda Gligo Selenčić, moj prvi „barba“ bio je oličenje dobrote i uzoran kapetan. Evo jedan detalj. „Noštromo“ mi jednog dana naredi: „Kadonjo“, uzmi fregadur i očisti zahod!“ Ja sam to doživio kao uvredu i potužio sam se „barbi“. On me je očinski lijepo primio, ali mi je rekao: „Nemaš se što ljutiti. Tako mora biti. I ti ćeš tako jednog dana naređivati.“ Nakon četiri godine našli smo se zajedno na brodu „Srbin“, no zla sudbina nas je rastavila, kada smo naletili na minu a kapetan je poginuo. U lipnju 1947. kasno popodne u blizini rta Glavotoka (zapadni rt otoka Krka) brod je prednjim lijevim dijelom udario o usidrenu minu i od siline snažne eksplozije se raspolovio, te u pet minuta potonuo. Poginulo je petnaestak članova posade. Nakon toga plovio sam na tramerima kao brod „Bosna“. Više od deset godina bio sam kapetan pilot na Sueskom kanalu. Ispilotirao sam 1895 brodova. Zatim sam bio pomorski inspektor sve do umirovljenja 1980. godine.“ Uz to pokazao nam je svoj prikaz ruže vjetrova u Splitu, te oktant iz 18. stoljeća, koji je sačuvao. Ovaj vitalni umirovljeni morski vuk ima još puno zanimljivih priča iz pomorskog života. I danas svakodnevno prati zbivanja na moru i oko njega sa svog balkona, kao s kapetanskog mosta. Udovac je i otac dviju kćeri.

Plavi Dan

20. ožujka 2009.

SEMEP-ovci su i ove godine pripremili projekt Plavog dana. Tema su bile alge i njihovo učinak na život ljudi. Tijekom velikog odmora za sve učenike i djelatnike Škole poslužili su „marendu“ od plodova mora.

Dok su jedni vrijedno pripremali hranu, drugi su je još slasnije i brže pojeli...

SEMEP-ovci su nas putem projekcija, slike, plakata upoznali sa djelovanjem algi. Naučili smo koje su štetne, koje dobre, kako se razmnožavaju, kako se prenose i još mnogo toga.

Profesorica Bodrožić lijepi plakate, a mi joj ovim putem zahvaljujemo na ustupljenim fotografijama za list (ona bilježi sve aktivnosti koje se odvijaju u Školi i glavni je fotograf).

Učenici i njihove voditeljice koji su organizirali Plavi dan zaslužili su ocjenu-odličan!

/Posebno su ukusne bile raznovrsne riblje paštete./

Simulator

U samom početku simulatori su bili analogni, mehanički ili električni uređaji, s unaprijed definiranim osnovnim elementima. Vremenski odziv dobiva se na pisaču ili osciloskopu. No, razvoj elektroničkih računala omogućio je da se simulatori "simuliraju" na elektroničkim računalima. Simulator se danas sve više koristi za sve vrste zanimanje, ne samo za izobrazbu pomoraca, već služi za simulaciju letenja, vožnju automobilom, modeliranje i gašenje požara, željeznički promet itd.

Prema zahtjevima Međunarodne pomorske organizacije i konvenciji Standarda za obuku, izdavanje svjedodžbi i održavanje straže pomoraca, obrazova-

Učenici na obuci u kabinetu nautike. Tijekom prošle nastavne godine uređeno je potkrovljje školske zgrade i u njemu je postavljen najnoviji simulator.

nju pomorskih časnika u mornarici, sve ustanove u kojima se obrazuju pomorci moraju koristiti simuator. U skladu s tim zahtjevima, u hrvatskim pomorskim školama instalirani su nautički i strojarski simuatori, odnosno simuatori zapovjednog mosta i brodskog strojarskog kompleksa. Ti simuatori vježbenicima omogućuju upoznavanje i rješavanje mnogih rutinskih ali i kritičnih situacija s kojima će se jednog danas susresti u stvarnoj plovidbi.

Značajke simulatora

Nautički simulator simulira brod sa zapovjedničkog mosta. Prema parametrima kao što su geografsko područje na kojem se obavlja vježba, vrste vlastitih brodova, meteorološki uvjeti (vjetar, valovi, vidljivost itd.) te drugi objekti i brodovi (po tipu, smjeru i brzini kretanja, vremenu i mjestu pojavljivanja) nastavnik postavlja vježbu koja se obavlja u realnom vremenu. Vježbenici moraju koristeći prethodno stečena znanja, te u skladu pravila sigurnosti plovidbe i pravilima o izbjegavanju sudara na moru, dovesti brod na sigurno odredište. Za ove zadaće na mostu im stoje na raspolaganju instrumenti i uređaji za upravljanje brodom (kormilo, dubinomjer, brzinomjer, upravljanje strojem), vizualizacije područja kojem polove te radio veza kojom su povezani s drugim brodom i nastavnikom. S druge strane, strojarski simulator

obuhvaća brodski strojni kompleks-glavni motor, pomoćne brodske strojeve i uređaje. Nastavnik vježbenicima podstavlja zadatke vezane uz strojni kompleks, a oni ih moraju riješiti prema pravilima struke. Vježbe obuhvaćaju upravljanje strojnim kompleksom u realnom vremenu. U Pomorskoj školi Split na simuatorima tijekom jedne školske godine vježba otprilike stotinjak učenika i to u posljednjoj godini školovanja.

Antonio Novaković, 2.e

Hvala Vam profesorice!

Draga profesorice,

Vaš rad s nama dvije i pol godine (nekima čak i godinu više) neizmjerno cijenimo. Svaki sat matematike za nas je bio drama, ali Vama je sigurno bilo još i gore. Priznajemo da je bilo dana kada smo bili nemogući, kada nismo pisali domaće zadaće, nosili školski pribor, a najmanje pratili satove matematike.

Divimo Vam se kako ste izdržali s nama i našim nepodopština. Želimo Vam zahvaliti što ste nam unatoč lošim rezultatima na pismenim, ali i na pravnim ispitima, uvijek bili spremni pružiti drugu priliku u nadi da ćemo se popraviti i zahvaliti Vam boljim rezultatima. A mi? Mi smo koristili dobrotu... I vjerujte sada nam je žao zbog toga. Želimo Vam zahvaliti na trudu i upornosti. Želimo Vam zahvaliti što nas niste samo podučavali matematici, već što ste

nas podučavali i životu. Kaže se da ljudi ne shvaćaju što imaju dok to ne izgube. Mi smo shvatili da smo Vas izgubili onoga dana kada ste ušli u našu učionicu i rekli nam da odlazite u mirovinu. Priznajemo da ste je nakon 39 godina rada i zaslužili.

Vrijeme je da se odmorite od učenika i njihovih nepodopština.

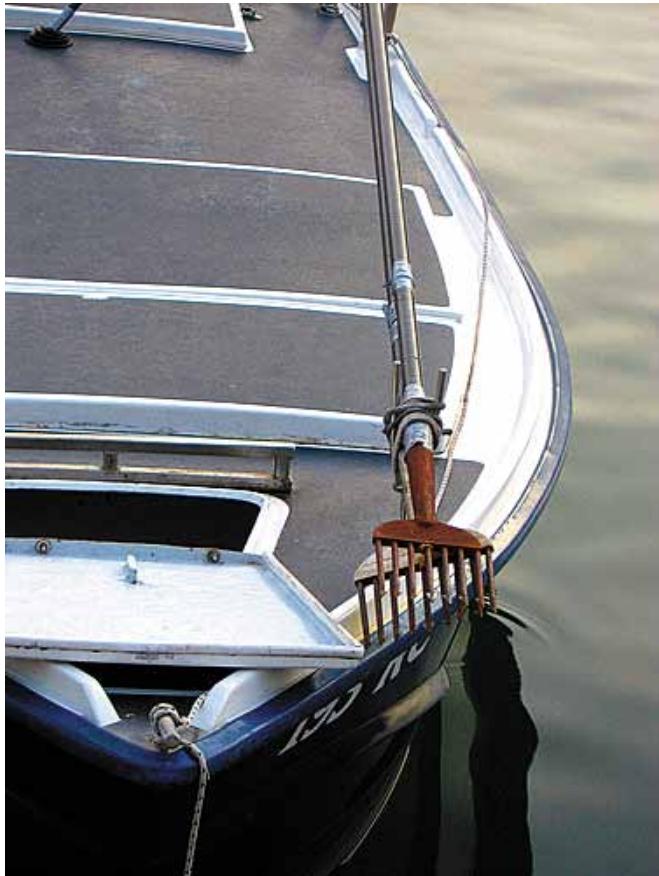
I evo, sada na kraju Vam želimo zahvaliti. Cijeli 3.c razred od srca Vam želi da mirovinu dugo uživate te da studij računalstva, koji želite upisati, uspješno i završite.

Od srca Vam hvala zbog svega što ste učinili za nas - Vaš 3.c

(M. Knežević i A. Majstrović)

Ribolov pod sviću

od željeznog nosača koji se zove „gruga“, na zakriviljenom vrhu je metalni tanjur sa staklenom „bocetom“. Unutar „bocete“ je duguljasta mrežica“redina“ koja svijetli i koja se raspadne nakon nekog vremena te je moramo mijenjati. Danas ju je već teško naći u trgovinama. Prije se za feral koristio petrolej, a danas je to plin. Tako da kada se ide u ovaj ribolov, neophodno je ponijeti i plinsku bocu. U slučaju da prvih 200 metara ne bude ulova, mijenja se „pošta“.

Na kraju svega, ako smo bili „sritne ruke, imatćemo sutra za obid lipe oborite ribe za na gradele ili lešo.“

Tonko Lučić Lavčević i Andro Novak, 2.d

„Ribolov“ pod sviću“ je jedan od najstarijih načina ribolova koji već polako nestaje, a koristili su ga stoljećima naši preci. U svakom našem malom „mstu“ zna se tko su pravi „meštari“ ovakvog načina ribolova. Ovo se umijeće prenosi unutar jedne obitelji s koljena na koljeno.

Za poći „pod sviću“ mora biti bonaca i ne smije biti mjesecine. U ovaj ribolov se kreće u dvoje:jedan je zadužen za upravljanje brodom/veslajući/, a drugi stoji na „provi“ držeći u rukama osti , pretražuje pogledom more ciljajući ribu. Osti se sastoje od dva dijela: prvi dio je dugi drveni držač koji mi na Hvaru nazivamo „kopišće“, a drugi je željezni petrozubac smješten na vrhu držača. Ostima se poput koplja probode riba koja po noći miruje i prilazi „kraju“. Ako je more uzburkano ,po njegovojo površini se baca pripremljena smjesa pjeska pomiješanog s uljem. Na“provi“broda postavlja se feral čija svjetlost privlači ribu i osvjetljava površinu mora. Sastoji se

Razgovor s povodom

Tonko Tvrdeić je bio učenik naše Škole. Ima 30 godina, plovi na brodu za prijevoz rasutih tereta kao prvi časnik palube. Zamolili smo ga za razgovor kako bi nam predstavio svoj profesionalni put.

Roden sam 1979. u Splitu, u obitelji pomoraca. Pomorsku školu, smjer nautika, završio sam 1997. (IV.h). Iako sam iste godine upisao Pomorski fakultet u Splitu, odlučio sam prvo odraditi "kadeturu"- vježbenički staž. Želio sam provjeriti je li zanimanje pomorac uistinu za mene. Prvi je odlazak na brod ključan jer određuje buduću karijeru. Bitan je odnos prve posade prema mlađom pomorcu, ali i njegov stav prema radnim obvezama i učenju. Nakon „kadeture“ sam položio ispite za poručnika trgovačke mornarice (danas: časnika u straži) i prihvatio se studiranja. Po završetku fakulteta, zaposlio sam se kao treći časnik palube na stranoj kompaniji (ali preko agenta iz Splita). Promijenio sam par kompanija tražeći širu primjenu svog znanja i bolje materijalne uvjete.

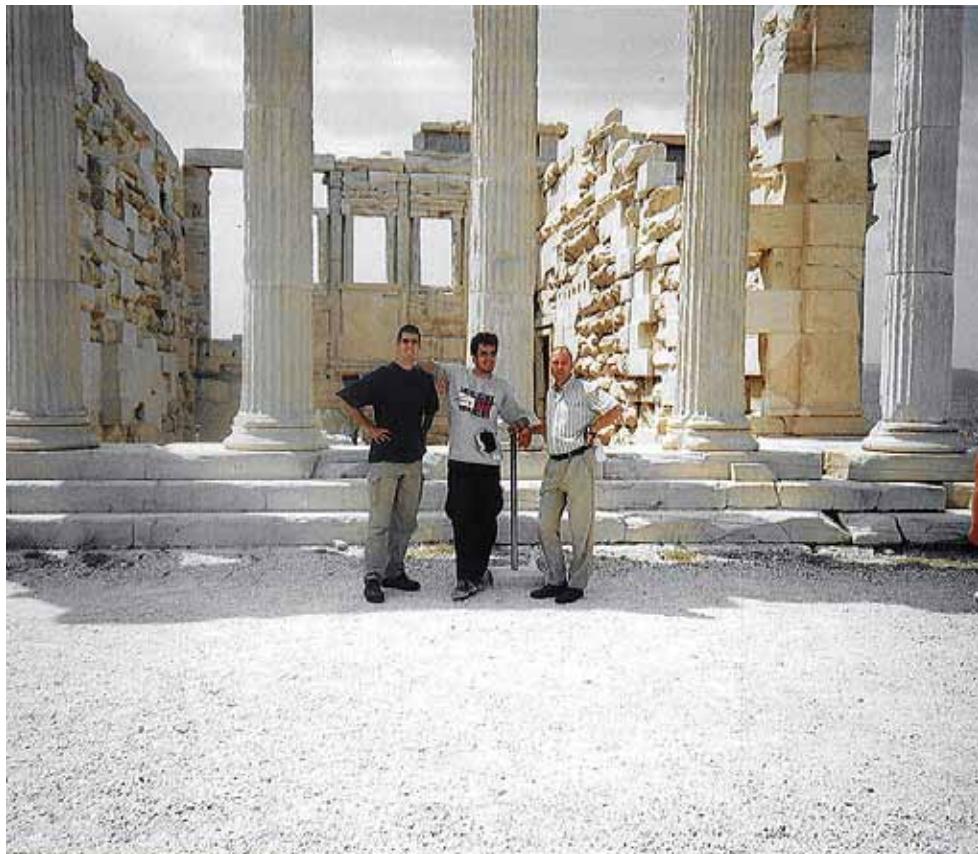
Što savjetuješ sadašnjim učenicima?

Neka ništa ne odbacuju: sve što uče, dobro im može doći nekom prilikom. Znanja iz srednje škole predstavljaju temelje daljnjem studiranju i radu. Bez usvojenih radnih navika i bez razvijenog osjećaja za disciplinu, pomorac može dobiti samo jedan ugovor u „dobroj“ kompaniji. Plovit će, ali na treće razrednim kompanijama koje ne vode dostačnu skrb o svojim pomorcima i ne pružaju dobre uvjete. Svakako su bitna znanja iz struke, ali i iz engleskog zbog sporazumijevanja, npr. TZK zbog tjelesne spremnosti i radnih napora, društveni predmeti zbog prihvaćanja različitosti, kao i svi ostali predmeti.

Zašto?

Traži se svestrana, psihički i fizički zdrava osoba koja umije opstat i kvalitetno obavljati svoj posao u izoliranoj, višenacionalnoj zajednici na moru. Na moru su članovi posade usmjereni jedan na drugog te je važno uvažavanje i međusobno razumijevanje.

Kako ispunjavaš svoje slobodno vrijeme tijekom plovidbe?

Gledajući filmove iz videoteke, slušajući glazbu, čitajući. Na svaki „vijad“ ponesem mnoštvo časopisa i par knjiga za razbibrigu.

Prijateljstva?

Stekao sam nekoliko dobrih prijatelja s kojima sam u stalnom kontaktu.

Interesira me tko vam pere odjeću?

Na brodu imamo strojeve za pranje odjeće i sušilice. Svatko od posade brine o svojoj odjeći.

Kakva vam je „spiza“?

Ovisi o standardu kompanije, a često i o samovolji zapovjednika. Naravno, na brodu je vrlo bitan dobar kuhar. Treba prihvatići sve načine pripreme hrane, pošto su kuvari često istočnjačkog podrijetla. Po povratku kući, nadoknadim sve što mi je nedostajalo.

Koliko godišnje provedeš na moru? Kakva su ti primanja?

Sada sam 6 mjeseci na brodu, 6 na kopnu. Jedan mi boravak na brodu traje oko 2 i po mjeseca, isto

toliko sam na kraju. Zadovoljan sam svojim primanjima u odnosu na vršnjake koji rade u Hrvatskoj, ali uvijek može biti još bolje.

Što ti posebno nedostaje kada si van Splita?

Obitelj, posebno moji mali nećaci, djevojka, šetnja Rivom, Marjan, naći se sa „ekipom“, SVE.

Koliko ti današnji način plovidbe omogućava posjet gradovima u čije luke uplovljavaš?

Slabo, sve ovisi o vrsti broda i teretu koji prevozi. Brodovi se kratko zadržavaju u lukama ili su luke izmještene daleko od gradova. Do sada sam uspio razgledati Akropolu(u Ateni), Barcelonu, Lisabon, Valenciju, a u Kini Hon-Kong. Izlazio sam na kopno i u Australiji, Južnoj Americi, ali to nisu bila razgledavanja već kratki posjeti.

Imaš li saznanja gdje su ostali iz tvog razreda?

Maturiralo nas je 20, većina plovi na stranim kompanijama. Nekolicina rade kao skiperi. Dvojica smo redovito završili fakultet, a ostali su nastavili vanredno studirati uz plovidbu i gotovo svi su diplomirali. Ne isplati se započinjati pomorački život bez nastavka školovanja ,jer se tada ne mogu ostvariti najviša zvanja u pomorstvu(prvi časnik palube, zapovjednik; drugi časnik stroja).

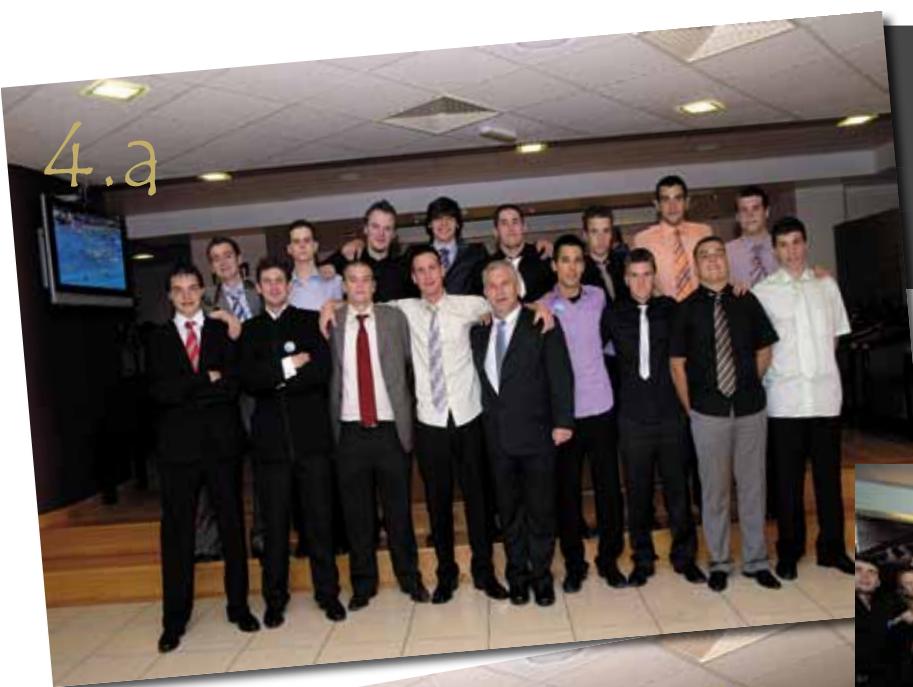
Tvoja razmišljanja za kraj:

Dobro je što se sada učenicima omogućava stjecanje potvrđnica tijekom srednje škole. Mi smo sve morali polagati nakon maturiranja. Nadam se da su se udžbenici osvremenili te da prate nove tehnologije . Naše je zanimanje takvo da se traži stalno učenje (zbog razvoja znanosti, zaštite prirode, sigurnosti plovidbe...), zato učenici moraju biti svjesni da će učiti čitav život ako žele uspješnu karijeru.

T. Grujić, prof.

Maturalna 2008./2009.

4.a

4.b

4.c

zabava

22. svibnja 2009.

4.d

4.e

4.f

TIJEKOM
STUDENOG
U MIROVINU
SU OTIŠLE
NAŠE
PROFESORICE:

Mira
BAJROVIĆ

Margareta
BAŠIĆ

HVALA IM!

LJETNI ISPITNI ROK**Predprijava: do 15. listopada 2009.**

Predprijave mogu započeti prvoga dana nastavne godine u kojoj učenik upisuje 4. razred

Prijava: do 1. veljače 2010.**Dostava rezultata ispita školama: 2. srpnja 2010.****Dostava svjedodžbi školama: 16. srpnja 2010.****Način provedbe:**

- Ispiti izbornoga dijela državne mature polažu se tijekom drugoga polugodišta

17. ožujka 2010.

- Hrvatski jezik – školski sastavak (esej) – osnovna i viša razina

18. ožujka 2010.

- Engleski jezik – čitanje s razumijevanjem i pisanje – osnovna i viša razina

14. travnja 2010.

- Fizika

27. svibnja 2010.

- Matematika – osnovna i viša razina

28. svibnja 2010.

- Hrvatski jezik – osnovna i viša razina

31. svibnja 2010.

- Engleski jezik – osnovna i viša razina

JESENSKI ISPITNI ROK**Prijava: do 15. srpnja 2010.****Dostava rezultata ispita školama: 16. rujna 2010.****Dostava svjedodžbi školama: 30. rujna 2010.****16. kolovoza 2010.**

- Hrvatski jezik – osnovna i viša razina

17. kolovoza 2010.

- Matematika

18. kolovoza 2010.

- Engleski jezik – viša razina i osnovna razina

24. kolovoza 2010.

- Fizika

ZIMSKI ISPITNI ROK**Prijava: do 30. studenoga 2010.****Dostava rezultata ispita školama: 14. siječnja 2011.****Dostava svjedodžbi školama: 28. siječnja 2011.****6. prosinca 2010.**

- Hrvatski jezik – osnovna i viša razina

7. prosinca 2010.

- Matematika

8. prosinca 2010.

- Engleski jezik – viša razina i osnovna razina

14. prosinca 2010.

- Fizika

Tour De Matour - sve o državnoj maturiwww.mzoš.hr<http://drzavnamatura.skole.hr>

Na stranici- www.postani-student.hr možeš saznati sve o budućem studiju.

Podsjećamo, u razdoblju od 1. do 15. studenoga 2009. se svi učenici, koji ove školske godine završavaju četverogodišnje srednje obrazovanje u Republici Hrvatskoj, trebaju pomoći svojem korisničkom imenu, zaporke i PIN-a prijaviti u sustav, provjeriti svoje osobne podatke i unijeti podatke za kontakt. U slučaju bilo kakvih netočnosti, učenici se trebaju javiti ispitnome koordinatoru u svojoj školi

www.ncvvo.hr

možeš provjeriti svoje znanje.

- Odaberi:

Ispitni katalozi za državnu maturu - NOVO
 SVI ISPITI (ogledni, nacionalni i ispići probne državne mature od 2006.-2009. godine)

PROBNA DRŽAVNA MATURA U ŠKOL. GOD. 2008./2009.

ZAVRŠNI RAD

/Izvadci iz Pravilnika.../

Članak 8.

Završni rad sastoji se od izrade završnoga rada i obrane završnoga rada.

Teme za završni rad, u suradnji s nastavnicima struke-nositeljima tema, **donosi ravnatelj** ustanove **do 20. listopada** za sve rokove u tekućoj školskoj godini na prijedlog stručnih vijeća.

Broj ponuđenih tema mora biti najmanje za 50% veći od minimalno potrebnoga broja.

Učenici teme za završni rad biraju najkasnije do 31. listopada tekuće školske godine.

Učenik je dužan pisani dio Izradbe, koju je prihvatio mentor predati u urudžbeni zapisnik ustanove najkasnije 10 dana prije Obrane.

Članak 9.

Učenik prezentira završni rad u obliku obrane ili javnoga nastupa **pred povjerenstvom** za obranu završnoga rada.

Obrana u pravilu traje 30 minuta.

Obranu provode **Školski prosudbeni odbor i Povjerenstva**.

PRIJAVA OBRANE :

Članak 18.

Učenik prijavljuje **Obranu** ustanovi **prijavnicom za obranu** čiji sadržaj propisuje ustanova, kako slijedi:

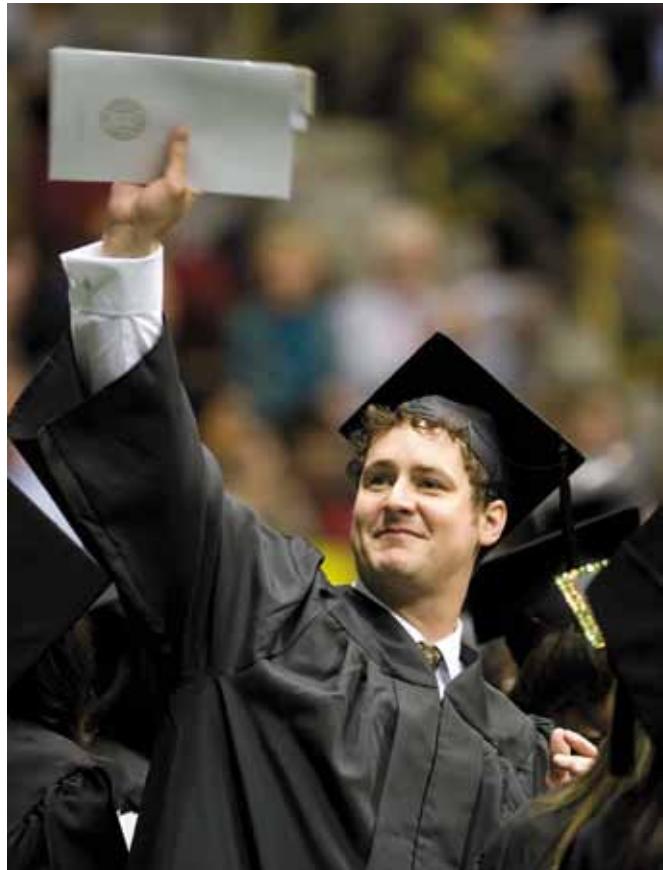
- do 1. TRAVNJA - za ljetni rok
- do 10. SRPNJA - za jesenski rok
- do 30. STUDENOGA - za zimski rok.

Članak 16.

Završni rad brani se u:

-LJETNOME ROKU, tijekom lipnja

-JESENSKOME ROKU, u istome ili prvome tjednu poslije drugog ispitnog roka

-ZIMSKOME ROKU, tijekom veljače.

Redovni učenik ima pravo pristupiti Obrani u dva roka bez obveze plaćanja troškova.

Pravo iz stavka 1. ovoga članka redoviti učenik ima **2 godine nakon prestanka statusa redovitoga učenika**, ako ga dok je bio u statusu redovitoga učenika iz opravdanih razloga, sukladno članku 13 stavka 3. ovoga pravilnika, nije iskoristio.

Učenik koji smatra da su tijekom postupka Obrane značajno povrijeđene odredbe ovoga Pravilnika ili drugoga propisa koji se odnosi na Izradbu i Obranu, ima pravo **uložiti pisani prigovor** Prosudbenome odboru **u roku 24 sata** od završetka Obrane.

U prigovoru iz stavka 1. ovoga članka, **u roku 24 sata** od primjeka prigovora, **odlučuje** Prosudbeni odbor donošenjem rješenja koje je **konačno**.

Članak 21.

Učeniku koji je obranio završni rad izdaje se svjedodžba o završnome radu.

Svjedodžba o završnom radu je isprava kojom se potvrđuju stečene strukovne kompetencije i završetak srednjega obrazovanja u strukovnom programu.

09.listopada.2009.

O srednjoškolskom obrazovanju pomoraca u Republici Hrvatskoj

Srednjoškolsko obrazovanje nautičara godinama se nije mijenjalo ili se mijenjalo tek u rijansama koje nisu donosile ništa radikalno u sustavu obrazovanja. Primjenom STCW konvencije - od 2001. na snazi su novi nastavni planovi i programi za zanimanja pomorski nautičar i tehničar za brodostrojarstvo.

Novi nastavni planovi i programi odnose se samo na stručne predmete za navedena zanimanja. U odnosu na stare, najveća novina je uvođenje programa dopunske osposobljenosti, te točno propisan broj sati po nastavnim cjelinama u nekoliko stručnih predmeta. Sadržajno, novi nastavni planovi i programi nisu značajno različiti od starih planova i programa, izrađeni su na temelju IMO model course 7.03, Pravilnika o zvanjima i svjedodžbama o osposobljenosti pomoraca na brodovima trgovачke mornarice Republike Hrvatske i nastavnih planova i programa različitih pomorskih zemalja.

Temeljni dokument za izradu programa, IMO model course 7.03 „Officer in charge of navigational watch“, sadržajno je većim dijelom primijenjen u naše nastavne planove i programe, osim u predmetu „Terestrička navigacija“ u kojem se javlja manjak od 70 nastavnih sati. Značajna novina su programi dopunske osposobljenosti, iako ti programi nisu sastavni dio IMO model course 7.03. To su:

D2 – poseban program temeljne sigurnosti na brodu,

D6A – korištenje radarskog uređaja,

D6B – motrenje i ucrtavanje radarskim uređajem i korištenje ARPA uređaja – radna razina,

D12 – osposobljenost za upravljanje gašenjem požara,

D17 – osposobljenost za rukovanje brodicom za spašavanje i spasilačkom brodicom, osim brze spasilačke brodice,

D19 – osposobljenost za pružanje medicinske prve pomoći.

Primjena programa dopunske osposobljenosti u nastavnim planovima i programima, u velikoj je mjeri materijalno rasteretila učenike jer nakon završene škole stiču sve potrebne potvrđnice za odlazak na brod i za polaganje ispita za časnika u straži na brodovima preko 500 BT. Važno je napomenuti da se javlja problem za određeni broj učenika koji žele tijekom ljeta ploviti. Ovi učenici privatno plaćaju programe dopunske osposobljenosti, iako su isto odslušali u školi, pošto potvrđnice dobivaju tek nakon završenog četvrtog razreda. Bilo bi učinkovitije izdavati potvrđnice nakon svake školske godine, što podrazumijeva izmjenu Pravilnika o zvanjima i svjedodžbama kao i nastavnih planova i programa.

Nadalje, neki programi dopunske osposobljenosti su nelogično razdvojeni i neprimjereni učeničkoj dobi. To se posebno odnosi na programe D2 i D19. Program D2 je dijelom u predmetu „Sigurnost na moru“, 1. razred (Osobno preživljavanje i osobna sigurnost i društvena odgovornost), dijelom u predmetu „Brodske strojne kompleksi (Protupožarna zaštita)“, 3. razred, a dio je u predmetu „Medicina za

pomorce“(Osnovna prva pomoć), 3. razred.

To je ujedno i osnovni razlog zbog čega se potvrđnice ne mogu izdavati nakon završetka svake školske godine. Posebno je neelogičan sadržaj i broj sati nastavnog predmeta „Medicina za pomorce“ koji sadrži Osnove prve pomoći i Osposobljenost za pružanje medicinske prve pomoći. Prema IMO – u ovi sadržaji obuhvaćaju 33 sata dok se nastavnim planom i programom predviđa 35 sati godišnje. Nastavnik ne može kvalitetno ostvariti cijelokupni program i ispitati sve učenike jer prema Pravilniku o ocjenjivanju, svaki učenik u prvom i drugom polugodištu mora biti ocijenjen najmanje dva puta iz svake komponente praćenja zapisane u školskom dnevniku. Gdje su onda sati za obradu nastavnih sadržaja?

Zbog svih ovih problema, držim da bi bilo učinkovitije programe dopunskog ospobljavanja ponuditi kao izborne predmete. U tom slučaju programi bi se slušali u cijelovitom sadržaju, a ne kroz različite predmete i godine učenja, potvrđnice bi se mogle izdavati nakon odslušanog programa. Naravno da postoji problem: što ako učenik ne izabere ponuđene izborne predmete? Mala je vjerojatnost za to, pošto su ovi programi u školi besplatni . Osim toga, važno

je naglasiti da je učenicima nakon završene škole uz svjedodžbu, potrebna samo potvrđnica D2 „Poseban program temeljne sigurnosti na moru“ kako bi mogli otvoriti pomorsku knjižicu i započeti vježbenički staž. Također smatram da predmet „Sigurnost na moru“ nije primjereno učenicima prvih i drugih razreda (zbog njihove dobi i ozbiljnosti samog predmeta). „Sigurnost na moru“ trebala bi se slušati na četvrtoj godini učenja, jer određeni broj učenika odmah odlazi na brod pa su im znanja iz ovog predmeta koja se odnose na sigurnosne postupke, sigurnosnu opremu, prvu pomoć, preživljavanje na moru svježija nego nakon prvog razreda.

Usporedo s promjenom nastavnih planova i programa, pred pomorske škole su postavljeni i zahtjevi za opremanjem. Uz klasičnu opremu, škole moraju biti opremljene radarskim simulatorom, protupožarnim poligonom, kabinetom za medicinu, brodicom za preživljavanje i bazenom u kojem je moguće simulirati različite vremenske uvjete i uvježbavati postupke osobnog preživljavanja. Također za sve je škole obvezan školski brod veći od 500 BT.

Osim simulatora, kod kojih je nekvalitetno riješena vizualizacija (preko tv prijamnika), manjak je opreme većina škola riješila potpisivanjem ugovora o poslovno tehničkoj suradnji s tvrtkama koje posjeduju istu. To stvara dodatne probleme u nastavi jer je npr. protupožarni poligon koji koristi splitska škola u Kaštel Sućurcu, dvadesetak kilometara od škole. Nadalje, niti jedna škola nema kvalitetnu brodicu za preživljavanje (potpuno zatvorenu brodicu na sohama ili free fall), niti bazen za uvježbavanje postupaka osobnog preživljavanja. Školski brod posjeduje škola u Bakru, međutim taj brod ne udovoljava uvjetima jer je manji od 500 BT, kao i novi školski brod u vlasništvu Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, koji je također manji od 500 BT, a predstavljen je kao budućnost za obuku učenika i studenata. Posebno čudi najava da će se na njemu obučavati studenti, iako se zna da fakulteti moraju imati brod veći od 3000 BT za obuku zapovjedničkog kadra.

Škole su opremljene minimalno ili ispod minimuma, daleko od onoga kako su opremljena slična učilišta u svijetu, odnosno kako je propisano programom i Pravilnikom. U Splitu, Zadru i Rijeci postoje pomorski fakulteti koji moraju imati tu opremu, zbog slabe suradnje između srednjih škola i fakulteta, svatko kupuje opremu za sebe, ona se duplira te se troše

dvostruka materijalna sredstva što ni bogatije države ne mogu sebi dopustiti. Ove godine napravljane su nove promjene u nastavnim planovima i programima kako bi srednje pomorske škole obučavale učenike za zvanje prvog časnika palube i zapovjednika broda do 3000 BT. I u ovim programima primjenjeni su svi prije navedeni programi dopunske osposobljenosti uz dodatna tri programa :

D6C – motrenje i ucrtavanje radarskim uređajem i korištenje ARPA uređaja – upravljačka razina,

D9 – radiooperater s ograničenom ovlasti,

D18 – osposobljenost za rukovanje brzom brodnicom za spašavanje.

Navedeni sadržaji su u predmetima "Elektronička navigacija" – D6C, "Pomorske komunikacije" – D9 i "Sigurnost na moru". Kao i kod promjena iz 2001., ponovno su programi nelogično razdvojeni i nepri-mjereni učeničkoj dobi, posebno predmeti "Sigurnost na moru" i "Pomorske komunikacije" koji su u prvoj i drugoj godini školovanja. Način izdavanja potvrđ-nica ostao je isti, što znači da će ih učenici ostvarivati po završenom školovanju. I dalje stojim pri tvrdnji da bi bilo bolje ponuditi ove programe u izbornoj nastavi. Nadalje, nelogična je primjena programa D9 jer prvi časnici palube i zapovjednici brodova do 3000 BT plove po cijelom svijetu te im je potrebno D11 – radiooperater s općom ovlasti.

Promjene u nastavnim planovima zahtjevat će u sljedećim godinama nabavku GMDSS simulatora te brze brodice za spašavanje. Kako se radi o značajnim materijalnim sredstvima , te s obzirom na recesiju i opću besparicu, nisam siguran da će škole moći udovoljiti ovim uvjetima do početka školske godine kada novi nastavni planovi i program stupaju na snagu.

Sigurno je da bi se napravili kvalitetniji program da se paralelno s ovim izmje-nama radilo na izmjenama općeobrazovnih programa čiji bi broj sati trebalo smanjiti. Prema sadašnjem sustavu za-stupljenost općih i strukovnih programa je 50%-50%. Ovaj se odnos mijenja tijekom godina. To nije primjerenom pomorskim školama jer sam mišljenja da broj sati struke mora imati veću zastupljenost, pogotovo u pred-metima u kojima su predviđene vježbe, a to su gotovo svi pred-

meti struke! Smatram da je 30 % sati općeobrazovnih predmeta sasvim dovoljno u pomorskim školama. Naravno ,svima onima koji žele polagati državnu maturu treba omogućiti određen broj sati priprema za predmete koji se polažu na državnoj maturi. Inače, ovakva državna matura potpuno je neprimjerena strukovnim školama jer se uopće ne provjerava znanje iz struke. Primjerice, u Sloveniji nautičari polažu završni rad, slovenski jezik, struku(nautiku), i po izboru engleski, matematiku ili talijanski za upis na Pomorski fakultet u Portorožu. Ako njihovi učenici žele upisati neki drugi fakultet, onda osim ovih predmeta polažu još jedan predmet prema zahtjevu fakulteta koji žele upisati. I još nekoliko riječi uopće o pomorskom školstvu u RH.

Zadnjih godina vode se polemike koliko nam je godina školovanja potrebno za plovidbu, posebno za stjecanje uvjeta za polaganje ispita za zapovjednika broda preko 3000 BT. Činjenica je da IMO model course 7.03 i 7.01 ne propisuju kako će netko školo-vati pomorce već propisuju broj sati i sadržaj. Prema tome: niti srednja niti bivša viša pomorska škola nisu uvjet IMO-a. To je stvar našeg obrazovnog sustava. Nadalje, svi građani RH sa završenom srednjom školom mogu upisati program prekvalifikacije i na-kon godine dana vježbeničkog staža, stječu uvjete za polaganje ispita za časnika plovidbene straže na brodovima preko 500 BT. Tim istim ljudima trebalo bi nakon određenog broja godina plovidbenog staža omogućiti obuku po programu IMO 7.01, nakon čega bi mogli polagati ispit za zapovjednika na brodovima preko 3000 BT. Uz ovo, mogu ostati pomorski fakul-teti pa neka svatko izabere svoj put.

kapetan Juraj Palčić, dipl.ing

Osvrt s povodom

„.... NE ZNAM.
NIŠTA MI NIJE UČINIO TE VEČERI,
UDARAO SAM GA SAMO ZATO
ŠTO SU UDARALI I SVI OSTALI...“

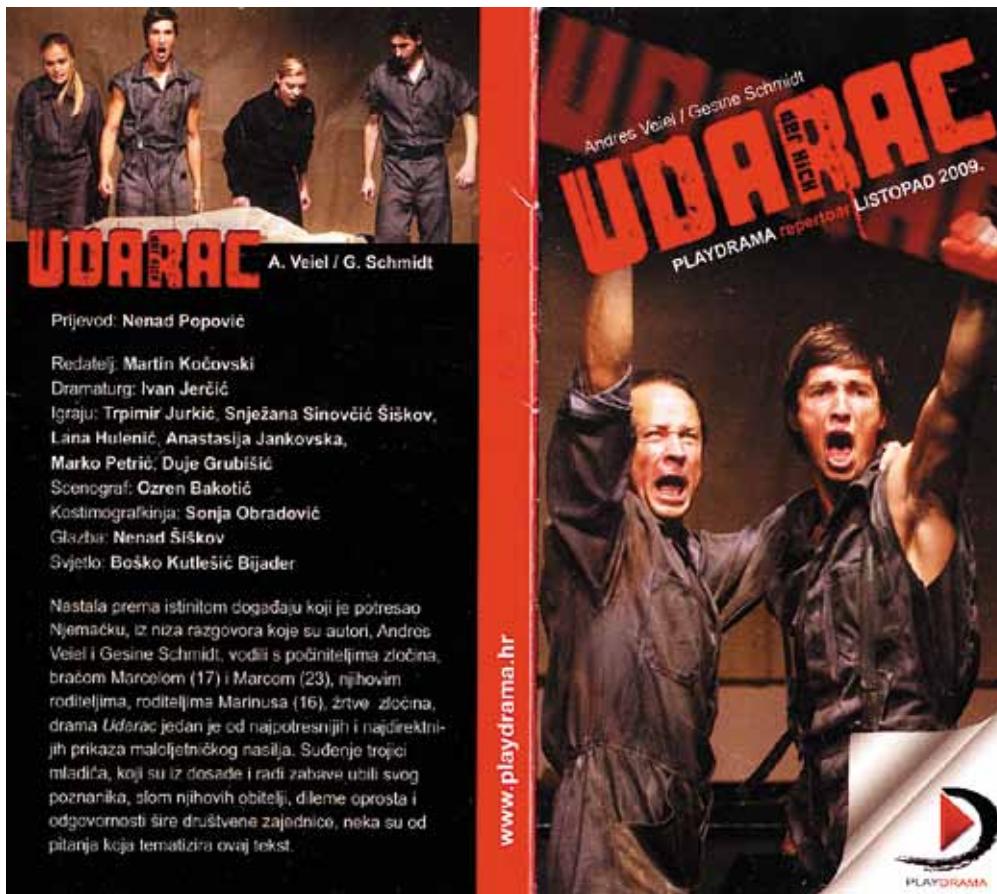
U Splitu je pokrenuto novo kazalište Playdrama koje se publici najavilo kao prvo hrvatsko kazalište praizvedbi (što znači da će na pozornicu postavljati nove dramske tekstove). Dana 24.10.2009., nas nekolicina učenika trećih i četvrtih razreda s profesorima Teom Štimac i Jasnom Horvat-Delić, nazočili smo izvedbi drame Udarac.

Dramski tekst predstavlja obradu istinitog događaja i prikazuje maloljetničko nasilje. U jednom njemačkom gradiću, 12. srpnja 2002. tijekom noći, trojica mladića su iz dosade i radi zabave ubili svog poznanika. Mladići, pripadnici skinheads, tukli su

svoju žrtvu satima, do samog kraja, pred očima odrašlih svjedoka koji nisu učinili ništa. Javnost je bila zgrožena. Stavove nasilnika je oblikovala moda, oni koriste ikonografiju kao sredstvo kojim se nameću. Na taj način pokušavaju zauzeti dominantan stav, a time prikrivaju svoje negativno socijalno okruženje. Ova predstava povlači i pitanje šire društvene zajednice, tj. njezinu nespremnost da se suoči s problemom nasilja. Isti problem prisutan je i danas u običnoj svakodnevici. Pojedinci će učiniti sve da budu prihvaćeni u društvu. Ne obraćaju pozornost na način na koji će to postići. Nasilništvo ih vodi do sloma njihovih i drugih obitelji, a i njih samih. Najveći problem pojedinaca, ali i društva u cijelini jesu droga i alkohol koji su direktno povezani s nasiljem. Kako bi se to spriječilo, treba informirati mlađe o opasnostima koje za sobom povlače. Mladići iz drame su se osjećali odbačenima i pružili su svoj nasilni odgovor. Društvo u kojem su živjeli nije uočilo njihovo stanje, nije im pomočio da izadu iz ništavila.

Možda su morali sami pokrenuti svoje živote, otkrivati nove životne vrijednosti. Pitam se jesu li imali snage za to, jesu li imali ičiju podršku? Cjelokupna zajednica je trebala djelovati prije negoli se išta dogodilo. Nažalost, broj ovakvih događaja je sve veći, ne samo u svijetu, već i kod nas u Hrvatskoj. Sjetimo se samo Luke Ritzu i njegove sudbine! Društvo u kojem živimo i koje nas oblikuje, mora pojačano djelovati da ne bi bilo prekasno.

Ana Vuljak, 3.c

Posjet Mostaru

U organizaciji Katehetskog ureda Splitsko-makarske nadbiskupije održan je u Mostaru 28. ožujka 2009. god. međubiskupijski deseti susret maturanata. Sudjelovalo je oko **dvije i pol tisuće učenika završnih razreda** s područja Splitsko-makarske, Šibenske i Zadarske nadbiskupije. Mostarsko-duvanjski biskup msgr. Perić je pozvao maturante da sa zahvalnošću pogledaju na sve one koji su ih do ovog trenutka pratili. „**Do sada su drugi za vas nosili križ, sada ga vi trebate staviti na svoja ramena. Vi trebate nositi ne samo svoj križ, nego i križ drugih.** Maturanti su nazočili duhovnom programu i euharistijskom slavlju, a potom su razgledali Mostar i posjetili franjevački samostan na Humcu u kojem se čuva Humačka ploča, najstariji pisani spomenik Hrvata u Bosni. Na ovaj je susret krenulo i nekoliko učenika iz Pomorske škole Split predvođenih vjeroučiteljem Stipom Čekom.

Udruga "Riblje oko"

Grupa ljudi iz mnogih mjesta duž priobalja i otoka, zaljubljenika u more, dugo se virtualno družila na forumima. Uvidjevši da imaju slična razmišljanja, sastali su se u Splitu 21. travnja 2007. i osnovali udrugu Riblje Oko. Zagovaraju ekološku i biološku zaštitu Jadrana, očuvanje održivog ribolova i biološke raznolikosti, želeći sačuvati od uništavanja naše more.

Poručuju nam:

„Ako nešto ne poduzmemо upravo sada, naša će djeca dobiti u zalog more, devastirano i silovano od svih nas, pretvoreno u baru, pustu i beživotnu.

Želimo li to i smijemo li to dozvoliti? Nipošto. Zato smo i osnovali Riblje Oko.“

Otvori: www.ribilje-oko.hr. Pronaći će mnoge zanimljivosti i poželjeti biti aktivnim članom.

Marino Zeljković, II.

Školske aktivnosti

Projektna izložba Ekološko-etnografske grupe Odore pomoraca kroz povijest ,postavljena je u predvorju Škole 07.prosinca 2009.

Profesorica Grozdana P. Adorić i njeni vrijedni pomagači. Mario Baučić, Karlo Ercegović, Paško Ervegjović, Marin Smolčić, Mislav Rogošić, Jerko Marinić-Kragić, Stefani Kapetanović, Tamara Španić, Jadran Čuzela-Bilać - svi su oni obilazili muzeje i sudjelovali u postavljanju izložbe u predvorju škole.

Dan otvorenih vrata... kada smo primali roditelje i osmaše, odvijao se 23. 5. 2009.

Učenici predstavljaju Školu 22.04.2009. u Gradskoj knjižnici M.Marulić.

Radni putopis

Učenik sam drugog razreda Pomorske škole, smjera nautike. Ovu školu sam odabrao žečeći slijediti svog oca koji je pomorac. Prije upisa sam više puta bio s ocem na brodu te mi je ovo zanimanje prirasio srcu.

Pri završetku prvog razreda, ponovo mi se ukazala prilika da odem k ocu, što sam ja i iskoristio žečeći primijeniti znanja stečena u školi. Na brod sam se trebao ukrcati u Sueskom kanalu, 11.lipnja 2009. Na put sam krenuo dan ranije, zajedno s električarem Dar-kom. Prvo smo avionom poletjeli za Zagreb, potom za Beč, a nakon samo 45 minuta čekanja, presjeli smo u avion za Kairo. U Kairu nas je dočekao agent koji nas je odveo do Port Saida u koji smo stigli u kasnim popodnevnim satima. Kako smo se na brod trebali ukrcati tek sutradan, prenoćili smo u hotelu. Bio sam uzbudjen, sav u isčekivanju, jer je ovo bio moj prvi ukrcaj kao pomorca. Dočekao me otac (kapetan duge plovidbe) koji mi je pokazao moju kabinu i uputio me u dužnosti. Radom sam započeo 13. lipnja u 04 sata ujutro! Bio sam u „gvardiji“ s prvim časnikom palube

od 04.00 do 08.00 ujutro te u istim satima popodne. Tijekom putovanja od Sueza do Quatra, dobio sam još dnevnih zaduženja, među kojima su najvažniji bili vođenje brodskog dućana i obilazak broda s drugim časnikom od 13.00do15.00. Osim svakodnevnih poslova, sudjelovao sam i u tjednim zadatcima testiranja siguronosne opreme za slučaj opasnosti te sam ponekad pomagao u strojarnici. Na povratku iz Quatra za Barcelonu, već sam dovoljno naučio te sam vodio brodski dnevnik, upisivao pozicije na kartu, koristio se VHF uređajem te vodio dnevne i tjedne obilaske broda. U slobodno sam vrijeme većinom spavao, a kada sam bio budan, igrao sam nogomet sa časnicima, kupao se u bazenu, igrao na playstation ili odlazio u teretanu. Pri dolasku u Barcelonu, prvi sam put sudjelovao u operaciji privezivanja broda i izišao vani na kopno, nakon gotovo mjesec dana!

U Barceloni smo saznali da brod ide na sidrište, pošto nije bilo više ugovorenog prijevoza za njega te smo krenuli prema Norveškoj. U plovidbi smo pripremali brod za sidrenje i svi smo puno radili. Ja

sam sudjelovao u čišćenju palube i tankova. Kući sam krenuo 07. kolovoza zajedno s prvim časnikom palube i trećim časnikom stroja. Ponovno sam se prekrcavao u više gradova : prvo do Haugesunda kombijem, zatim avionom do Oslo, pa Beč, Zagreb i na kraju moj Split.

Na početku putovanja, bio sam pun volje za radom, no s vremenom... Uvidio sam da je rad na brodu doista težak i iscrpljujući i da će često upadati u nostalгију za domom. Dosta sam naučio te proširio znanje stečeno u školi (čemu sam se i nadao). Najdraži od svega, ipak mi je bio povratak kući!

Marin Đurović, 2.f

Samo moru virujen

Kad mi netko spomene povjerenje, iskrenost, predanost, pouzdanost i slične vrline, sjetim se mora. More nije čovjek, ali kad u njemu nađete toliki mir i spokoj, tada shvatite da je ono ipak mnogo više od gomile vode raspoređene na našem planetu.

Uvijek kada mi je teško, dođem k njemu, izjadam mu svoje muke, a ono me vjerno sluša i tužno dobačuje pjesmu u kojoj nađem snagu da nastavim dalje i budem sretna. Međutim, kada sam sretna, veselo mi daje do znanja da je sretno sa mnom razbacujući svoje valice, ljuljuškajući brodice, udarajući o stijene i slično. Mnogi su me pitali zašto mu toliko vjerujem, a moj je odgovor uvijek isti. Znam da je pravi prijatelj i to mi je dovoljno. Znam da će uvijek poslušati ono što mu imam reći, nikad nikom neće odati moje tajne, ogovarati me, kritizirati me, prigovarati mi ako sam rekla ili učinila nešto što nisam smjela. More mi je najbolji prijatelj otkad znam za sebe jer sam cijelo svoje djetinjstvo provela s ocem na brodu po otocima. Bilo je tu mnogo ružnih i lijepih događaja, smijanja i plakanja, uživanja u svemu te straha hoću li preživjeti nevrijeme, ali nikad do sada nisam niti pomislila kako je to uzalud potrošeno vrijeme. Dapače, da mogu, sve bih to opet prošla. Sretna sam i zahvaljujem Bogu što mi je omogućio da budem dio ovog kraljevstva jer tko nije upoznao čari mora, taj još raj nije upoznao. Za mene nema ništa ljepše od budjenja uz šum valova, ptica koje pjevaju u prirodi oko mene, jutarnjeg sunca

koje se reflektira o morsku površinu te obasjava predivan krajolik. Možda netko misli da moru pridajem preveliku važnost, ali kako da mu drugčije izrazim počast, poštovanje i zahvalnost zbog toga što postoji, što mi stavlja osmijeh na lice, što me sluša i mazi? Ljudi koji žive uz more i blizu mora nisu ni svjesni koliko su bogati. Rijetki su oni koji ga znaju cijeniti te umjereni iskorištavaju njegova bogatstva. Nema tog novca na ovom svijetu koji može platiti taj veličanstveni doživljaj kada zaroniš u morske dubine i ugledaš to prostrano i beskrajno plavetnilo puno prekrasnih predstavnika morske flore i faune. Ne postoji slikar koji može dovoljno dobro preslikati raznolikost i prelijevanje boja tog neistraženog dijela planete. Ipak, draže mi je da ne znaju svi za tu ljepotu i da ona ostane neistražena, negoli da je pokvareni i pohlepni ljudi unište zbog svojih hirova. Ionako ga mnogi iz dana u dan iskorištavaju zbog nafte i zemnog plina te ga tako onečišćuju. Pa zar nije vrijeme da se napokon i ti ljudi osvijeste i da shvate da tako uništavaju jedino lijepo što nije iskvareno?

Samo moru virujen jer je samo ono opravdalo sve ono lijepo izrečeno o njemu i ono je jedino što mi nikad neće okrenuti leđa, nego će mi pomoći koliko god je to moguće. Nije uzalud napisan stih: "Samo moru virujen, more diči, more rane liči..." "Onaj tko ga je napisao, vjerojatno je prema moru osjećao istu ljubav kao i ja. Sada, kad sam na prekretnici života, i stvaram svoju obitelj i novi život, shvaćam da imam priliku moru zahvaliti na način da svoje dijete naučim da more voli i poštuje, a ne da ga ponižava jer će i ono vjerojatno naučiti uživati u morskim čarima baš kao i ja.

Antonia Šuštić
/pismeni dio Završnog ispita/

Naši odlikaši 2008./2009.

PRVI RAZREDI:

Josip Spaija, 1.a
Martina kovačić, 1.c
Kustura Josip, 1.e
Marin Leskur, 1.f
Petar Novaković, 1.e
Hrvoje Stipica, 1.f
Marin Pavletić, 1.e

DRUGI RAZREDI:

Marko de Micheli Vitturi, 2.a
Ivan Samardžić, 2.b
Antonio Bošković, 2.e
Denis Renčić, 2.f
Andrea Majsorović, 2.c
Bruna Prgomet, 2.c

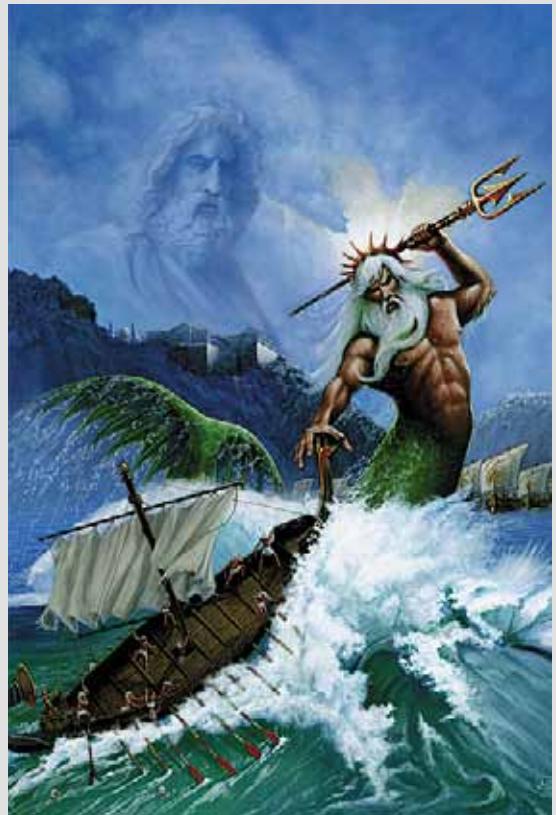
TREĆI RAZREDI:

Nikola Franić, 3.a
Davor Veličković, 3.a
Ela Mandić, 3.c
Nikolina Mrčela, 3.c
Filip Bojić, 3.e

ČETVRTI RAZREDI:

Nikola Jadrijević, 4.b
Mislav Jakelić, 4.b
Petra Ivančić, 4.c
Matea Kapitanović, 4.c
Marin Sutlović, 4.e
Lovro Žižić, 4.e
Vedran Gaćina, 4.f
Deni Mahorić, 4.f
Marko Staničić, 4.a

ČESTITAMO !

Deutschland Seiten

Učenici, koji uče njemački jezik na dodatnoj nastavi kod profesorice Jasne Horvat-Delić, pripremili su nam:

Stille Nacht

Stille Nacht! Heilige Nacht!
Alles schläft; einsam wacht
Nur das traute hochheilige Paar.
Holder Knabe im lockigen Haar,
Schlaf in himmlischer Ruh!

*[Tiha noć! Sveta noć!
Sve već spi, samo bdi
Josip sveti s Marijom
Koja pjeva sinu svom:
„Spavaj, Božiću moj, spavaj, Božiću moj!“]*

Zu Heiligabend 1818 führten der Arnsdorfer Dorfschullehrer und Organist Franz Xaver Gruber und der Hilfspriester Joseph Mohr in der Kirche St. Nikolaus in Oberndorf bei Salzburg das Weihnachtslied Stille Nacht, heilige Nacht erstmals auf.

[Na Badnjak 1818. seoski učitelj i orguljaš Franz Xaver Gruber i svećenik Joseph Mohr u crkvi sv. Nikole u Oberndorfu kraj Salzburga prvi put su izveli božićnu pjesmu „Tiha noć, sveta noć“.]

Lipa rič domaća

DALMATINO, POVIŠĆU PRITRUJENA

Pute, laze pizon dubli tovari
 Gustirne žedne, mijun sići i lati.
 Konkulana škina težakov od motik
 po žurnatin, žurnatin pritrujena.
 Prage kalet žnjutin dubli puntari,
 naboj Dalmatine rebati na drači,
 kroz kadene dicu čičan pasli,
 a judi driti ka kolone,
 Dalmatino, povišću pritrujena.
 Intradu pravice s tilin šrukali.
 Dalmatino, povišću pritrujena!
 Rod puntarski resa na drači.
 Dalmatino, povišću pritrujena!
 Ditinstvo gladnin povist šrukali,
 Dalmatino, povišću pritrujena.
 Kroz kadene dicu čičan pasli,
 a judi driti ka kolone,
 Dalmatino, povišću pritrujena!

*laza = ulaz, prolaz; piz (od ta! peso) = teret tovar = magarac;
 mijun = milijun; sić (od lat. situla) = sud za vodu; konkulan
 (lat. concavus, tal. concavo) = savil, prognul, utegnut;
 žurnata (tal. giornata) = nadnica; pritrujena = pretrudna,
 preumorna; kaleta (tat calle) deminutiv = uličica; puntari
 (od njem. Bund) = buntovnici; driti (tal.) = uspravni; kolona
 (lat. columna, tal. colonna) = stup; intrada (tal. entrada) =
 imanje, primanje resa (od čak. resti) = rastao; šrukali (tal.
 sluccare) = zagipsati; gustima (lat. cisterna, tal. cisterna,
 madež. csatorna) = čalrnja*

PLAVI PUTEVI MORA

Plavi putevi mora
 pričaju beskrajne priče,
 a galeb ih sluša i pamti
 sve priče od čekanja duge,
 a galeb ih sluša i pamti
 sve priče od čekanja duge.

Luke brodove zovu,
 a lanterne pale im želju,
 na svakome prozoru cvjeta cvijet
 čežnje od čekanja duga,
 na svakome prozoru cvjeta cvijet
 čežnje od čekanja duga.

*lanterna
 (od lat. lanterna / tal. lanterna) = svjetionik*

